

GLASNIK SLOVENSKI.

Cena polletna
1 gl. 35 kr.

Lepoznansko-podučen list.

Po pošti
1 gl. 60 kr.

Odgovorni vrednik in izdatelj: A. Janežič.

Št. 5.

V Celovcu 1. marca 1859.

3. zv.

Ljubez en.

(Zložil Miroslav.) *Kilhar*

Zaljubile rožici,
Rožici prekrasni,
V žarek ste se nekadaj,
V solnčni žarek jasni.

Vertnica je serkala
Zlati žarek vedno,
Perva je med rožami
Razcvetela čedno.

Tudi je med njimi se
Perva obletela,
Glavico obesila —
Perva obledela.

Redko pa vijolica
V solncu se raduje;
Skrita v rosnih travici
Vedno še kraljuje.

Jerica.

(Konec.)

IV.

Čez nekaj dni je praznovala Jurčkovca svoj god. V gostje je povabila zdravnika in učitelja, in jima postregla z vsim, kar so znale pri ognju stvariti njene in Jerine umetne roké. Ona sta si pa tudi vse to zaslužila, ker sta ji toliko sreče vošila, koliko je ni na vsem svetu. Sedeli so v zgornji sobi. Ker je bil dan tako vesel in srečen, so se le od veselja in sreče pogovarjali. Vsak si svoj grad izzida v zrak, učitelj nar prvi takole: „Kar sem živ, nisem še nič dobrega užil. Komaj sem se navadil hoditi, sem se že moral prijeti dela. Dali so me v šolo; pa kaj mi je prineslo, si glavo ubijati: vse žive dni bom moral terde butice učiti abecede, in še v nedeljo se moram truditi in ukvarjati; svoj terdi zaslužek pa moram loviti od hiše do hiše. In to bo terpeló vse žive dni. Pa hotel bi kmetovavec postati z lepo hišo in dobrim poljem! Ob njivah bi postopal, na vreme in znamenja bi pazil; na stare dni bi pa po hiši posedal, in pokojno smerti pričakoval.“

„Tedaj bi si glave več ne belili?“ vpraša Jerica?

„Kaj prida prinese, si glavo beliti, nadaljuje učitelj, v vseh bukvah je zapisana le nadloga in trud. Srečen je ta, komur ni treba se za druge truditi, ki dela, kar ga veseli, ki mu nihče na poti ni. Bolj ko se kdo v samoto odtegne, bolj je srečen. Tu v Krokarii ste še

srečni ljudje, strasti in poželjenj ne poznate, ste zadovoljni s tim, kar vam podeljuje narava; med vami bi hotel ostareti in biti tak, kakoršni ste vi, pa Bog ve, kje me veselje čaka!"

Nató pravi Jurčkovca: "Tega niste prav povedali. Naši kmetje poznajo vse poželjenja; in kako morejo zadovoljni biti, ker skoraj nič nimajo; pa ne vem, kako je to, da vendar vedno vriskajo in pojó. Jaz imam pa, hvala Bogu, skoraj vsega dovolj; vendar sem večkrat mislila, ko bi bila v Ljubljani gospá, kako bi bilo to lepó! Še vem, ko smo Jerico k birmi peljali, sem bila v gledišču, kakó mi je neizrečeno dopadlo; ako bi bila le še nemško razumela!"

Zdravnik tudi ne molči, ampak beseduje: "Kmet je zadovoljen, ker je neumen; on ne želí, česar ne vidi; vidi pa šentano malo, in še manj pa previdi. Človek, ki po svetu hodi, si pa marsičesa želí. Jest sem sicer s svojim stanom zadovoljen, in ga že od nekdaj ljubim. Tudi sem že marsikaj veselih dni okusil, pa takih še nikjer nikoli ne, kakor tukaj v Krokarii, in jih bom še v prihodnje, ako privolite mamka in Jerica? Vendar lepše se v mestu živi; ako mi kdo le pet tisuč rumenih na roko da, bi popustil zdravilstvo in opravila, bi postopal, se ve da, le z ženico, kaj ne Jerica, po zimi po Ljubljani in Gradcu, bi hodil v gledišča in na plesišča, bi poslušal, kako med prijatli zamaški pokajo; po leti bi pa ženici skazoval ptuje mesta in deže, in se ne zmenil za starost in smert; kedar pride, naj me pobere, kakor druge."

"Čudna gospoda sta," reče Jerica, "nikomur ni všeč, kar dela; se ve da, če ves božji dan postopata, vaju lahko take misli obhajajo."

"Pa jaz bi vaju že ozdravila; stavim, ako sta leto in dan od zore do mraka v delo vprežena, vaju bodo vse take želje minule, in zadovoljna bosta, kakor so naši kmetje."

Vse te pogovore razdere Pikov Jaka, ki stopi v sobo z bičem v roci, klobuk po strani in pruštof čez pleča. Zavriskati je hotel, pa zapazil je novega gospoda. Jerica mu gre naproti in mu pruštof odloži, zdravnik mu pa po možko rokó in kupico podá. — Niso se ga še danes nadjali, pa ker je hotel tudi nekaj godú okusiti, se je podvizal. Vselej pa, kedar je prišel, so ga bili veseli ne samo Jurčkovi, temuč tudi vsi sosedje; in vse je gomazelo pri Jurčku, ker Jaka jih je imel za ušesi, da mu niso nikoli potekle. Vsede se k mizi, in začnó mu ga nalijati. Sedel je med samo gospodo golorok; bil je velike čverste postave, širocih pers, rudečega obraza, černih kodrastih las, zdravnik pa skoraj po vsem obrazu kosmat, učitelj bled in suh, Janez pa tanek, kakor bi iz obleke skočiti hotel. Akoravno je med gospodo sedel, je vendar imel na obrazu nekaj gospodarskoponosnega, in sedel je tako, da bi ptujec mislil, da je kerèmar, ako bi vedno biča zraven sebe ne imel. Bil je še le trideset let star, pa je imel že svoje vozé in konje, akoravno ni od doma nič družega odnesel kakor bič. Vse mu je šlo po sreči; bil je vedno na nogah, utrudil se pa

ni nikoli. Kolikokrat je o mraku do kolena nadelan na Zglavnik privozil, potem pa cel večer prepeval in plesal, pa ko je drugo jutro dan zvonilo, ga že ni bilo nikjer viditi!

Da je danes mogel proti navadi že pred mrakom priti, ga je močno veselilo, in prav zgovoren je bil. Pravi, kaj se tu in tam po svetu godi, kaj ljudje o tem in tem govoré, kako je na Dolenskem slana ajdo požgala, da se bo vino podražilo, in še več družega, kar je vidil in slišal; samo učitelj je potihnil, kakor bi zahajajoče solnce tudi njegove misli mračilo; zdravnik je pa jezik verlo obračal, in se z Jakom tudi v kaj bolj resnobnega spuščal, kakor na živino in polje, na vino in terg, na kralje in cesarje; včasi je Jakova, včasi zdravnikova obveljala; kako pa, vsak je v svojem doma! Jerica jim je pa nalijala in nanašala, ali je pa na Jakovem stolu slonela, ter ga včasi, ko je nar boljše dokazoval, za uho pocukala, kar se mu je prav dobro zdelo.

Po Ave-Marii pride še Krevs ravno od mlatve, kar je spričevalo nekaj res, ki so se deržale las in obleke. „To je lepó,“ pravi, „tule celi popoldan sedite dobre volje, jaz sem pa od kosila sem brez počitka sukal cep v roki. Ali mi niste mogli kaj doli poslati, da bi si bil gerlo poplaknil? Saj vem, jaz vam še v mislih nisem bil.“

„To ni hudo,“ povzame Jaka; „jaz sem pa v toliki vročini prah požiral, vi ste vsaj v senci bili.“

„Ali si ti tukaj,“ Krevs veselo odgovori, „še ogledal se te nisem, tako sem na mater hud. No, uni so pred praznovali, zdaj bova pa midva. Nama se bo še le prav prileglo.“

In vsede se k Jaku, ter začneta nekoliko bolj tiho govoriti. Nihče ju ni motil, in tudi ona se nista zmenila za druge.

Jurčkovca pa gospode prosi, naj malo zapojejo. Pripravijo se Jerica, Janez in učitelj, in zapojó nekaj prav lepih. Zdravnik in mati jih pa presojujeta; zdravnik ne more prehvaliti Jerice, mati pa učitelja. Po šesti pesmi se pa vname med Janezom in Jernejem prepir zavoljo pol glasú, in zedinjenega petja je konec. Učitelj sam pa zapoje novo pesem, ki jo je z napevom vred zložil Jerici na čast. Bila je prav umetno skovana, imela je štiri stavke, vsak stavek štiri verste, katerih začetne čerke so besedo „Jera“ dajale. Le škoda, da je nisem v roke dobil. Vsi so ga hvalili, pa mu je pesem tudi iz serca tekla. Za Jernejem poskusi še Jaka ravno to pesem po starem kmečkem napevu, pa Jerica mu jo iz rok izmuzne. Vsi so se Jaku smejali. Pesem je pa šla na drobne kosce; tako je naša Vandalka plačala štirnajstdnevni trud učiteljev.

To je bil pa konec vsega radovanja, ker stari Krevs izza mize vstane, in te besede reče: „Matern god je danes, in prav po gosposko nas je pogostila; ali bi ne bilo prav, da bi nam tudi hči kaj praznika napravila?“ Ko mu to vsi poterdijo, dalje pravi: „Jera! skaži se prave korenine, in povej po pameti, ktereга ženina si si izbrala? Ko

smo ravno tukaj, mu bomo napili, on nas pa lahko koj v svate povabi. Enkrat ga moraš vendar le povedati, pa modro govori.“

Zdravnik in učitelj se vsedeta, sapa jima zastane, ter stermita v Jerico, ki stoji med Jakom in Krevsom in zarudé v tla pogleduje, kot bi besede pobirala, ter pravi: „Če že mora biti, naj bo; izvolila sem ga v sercu že davno, in že pred bi ga bila imenovala, ako bi bili ukazali. Sercé in pamet me je vleklo le k njemu. Le njega sem in bom ljubila, družega ne morem; on je pa moj Jaka.“

Učitelj se skoraj zgrudi na stolu, zdravnik pa kviško plane, kakor bi ga bil kdo izpod stola zbodél, in oba kmalo s čudno žalostnim glasom izdihneta; „Jerica! ali si me pozabila?“ Jurčkovca pa malo nejevoljna, vendar v sercu vesela spregovori: „Ljuba Jerica, ako bi bila pred kaj povedala, bi me ne bilo zdaj tako sram. Prav si storila, pa brez mene.“

Zdravnik se pa proseče k nji oberne: „Mamka, ali mi ne morete nič pomagati?“

„Ah, gospod zdravnik! Jerica naju je prekanila; proti vsakemu drugemu vam bi bila pomagala, ali proti Jaku ne vem kakó. Ko bi bila to le pred vedila!“

In Jerica še pristavi: „Ljuba mati! ne bodite nejevoljni, da vam nisem poprej nič razodela. Kako sem mógla, ker me niste nikoli nič prašali! Vi ste tudi drugači namenovali, pa ljuba mati, jaz sem kmečka hči, nisem bila v šoli po mestih; kako bi mogla biti gospá! Kako bi z gospodom v pokoji živelá, ker je drugači odgojen in vse drugači zapopada? kako bi ga mogla za zmirom na sé vezati, ko sem brez omike in znanja gosposkih navad? Vi pa, gospod zdravnik, ste ljubili le moje premoženje, da bi mogli brezskerbno živeti; ali bi vas pa ne bilo sram zarobljene kmetice po plesiščih in glediščih okoli mestnih gospodov in gospá voziti? kako bi me pogledovali? kako kmalo bi se me naveličali in se kesali, in kaj bi jaz reva na to početi mogla? In vi, gospod učitelj, ste me resnično ljubili. Pa vi ste pri meni le pokoja iskali. Ali ta se ne najde v kmetii, ampak samo v neutrudljivi delavnosti v lastnem poklicu. Ako so vas pa že take malenkosti ob pokoj in veselje djale, kako bi si mogli toliko skerbi zakona na glavo nakopati, in kako bi sebi in meni pomagali, kedar bi res prava nesreča prišla? Ali moj Jaka je cel mož; on ima milo sercé, zraven se pa ne boji nadloge, in ne veruje ne v srečo ne v nesrečo, ampak v Boga in lastno moč.“

Jaka ji roko podá in serčnega veselja ginjen izdihne: „Bog nama ohrani zdrave ude in pamet, in hvalili ga bomo!“

Čez malo tednov so ju poročili. Ne dolgo potem vzame zdravnik Dolenko; učitelj se je pa zarotil in zaklel, da se ne bo nikoli več ženil.

Slovenske humoreske.

(Po narodnih pravljicah spisal Vicko Dragan.)

Turki v Verbovcu.

„Turki pridejo — Turki pridejo — joj — joj — joj — turška sila!“ — Tako je kričal na dan sv. Mihela župan Gašpar Strašljivec v Verbovcu — ravno na dan svetega Mihela, kedar je po navadi veliki sejem v Verbovcu, in Halužani prinesó javorove čuture in žurče, Medžimurci lepo nabrane čizme, prekmurske gospodinje žolti koruzni kruh, bistri Ščavničarji mastno salo — ravno na dan sv. Mihela, — na kateri po navadi po kerčmah verbovskih zmanjkuje ročk in kupic in v bližnjih ogerskih golibah se kervava v častí verbovski patron sv. Mihael.

„Turki pridejo — Turki — Turki — Turki“ — za županom kričijo vse verbovske babičke, za babičkami ljubeznjiva dečica, in krič in joj je bil tako velik, da so odleteli vsi vrablji in se v Muri poskrile vse ribice, da so v globoke luknje zlezli pohišni kebri, imenovani žoharji ali šoštarji. Pod košato lipo se hitro zberó očetje mestjani in se posvetujejo, kaj bi bilo storiti. Priseženi mož Marka Tihotapec prvi začne govoriti in reče: „Naj pervlje naj se vzame camelj iz našega velikega zvona, da se ne bode čul do turške meje. Takšnih bikov Turk ne posluša rad, zato hitro v turen!“ Malo in veliko beži skokoma. Marko, silen korenjak, odveže camelj in ga buti skoz lino na trato zeleno, ktera se vleče okoli cerkve, ali joj! camelj pobije Markovo lastno žrebico, ktera je ravno bila ušla iz hleva in se beralca okoli sivih zidov stare imenitne cerkve.

Žrebica je zapustila žalostni svet, Marko pa je iz visokega turna preklinjal Turke in Horyate, kateri so Turke prek meje pustili. Župan Gašpar pošlje mladega Šumena Zavohoviča za ogleduha proti Lendavi, ker odondot je prišel glas, da Turk se približuje, vse požiga in kolje, in tolste vole vtika na močen raženj samo iz tega edinega vzroka, da dobí — mastno brado.

Šumen Zavohovič pride za dva dni nazaj in že prek Mure kriči: „Pridejo — pridejo — že so v Kaniži — joj — joj — joj —“ in ž njim kriči malo in veliko, kakor so kričali nekdam sini Abrahamovi, ko so zagledali silnega velikana Goljata. Spet se zberejo očetje starešine pod košato lipo in se posvetujejo, kakó in s čim? — „Prosimo si pomoči od sosedov“ zakriči stari možak Kolman Modrovčič — „prosimo veščane Rakitovčane in Mužničane — sami ne moremo ničesar opraviti.“ — „Pa ne bodo hotli iti — ker smo si v prepiru zavoljo mej — saj veste oča Modrovčič, da je šla tožba do rimskega cesarja zavoljo pet tikev, ktere je rakitovski kovač ukradel na verbovskih njivah“ opominja priserčni mož Gregor Nepozabovič. „Takó

se bomo pa sami branili," reče župan Strašljivec, „petdeset jih gre na Muro, da ne bodo mogli prek vode, petdeset bode kopalo visoke okope okoli našega varoša, petdeset jih bode šlo v Radgono po železo, in naša kovača bodeta mogla noč in dan kovati sulice, kopja in ostre sekire; varoščanke poštene pa bodo mogle vlačiti mehe. Petdeset jih bo iz turna streljalo; petdeset jih bode na strehah sedelo, ako bi vtegnil kakšen žarjav kokot na streho zleteti, petdeset pa bo noč in dan z gnojem kurilo, da Turk od samega dima ne bode vidil ljubega našega varoša, in da pesje pleme bode smrad dalje naprej proti Beču gnal, kjer je več zlata, kakor v Verbovcu. Petdeset jih bode iz vsih bližnjih jarkov vodo v Muro napeljevalo, da bode zmirom večja, in da ne bode turška para prek mogla. Petdeset jih bode pa — — „Ali kako štejete, poštovani oče župan! Saj nas toliko ni živih — ali hočete tudi tiste na noge postaviti, ktere je lani griža pomorila? — gospodu županu prereže besedo priserčni mož Nepozabovič. Med temi besedami pa že zabliška svetli polomesec turški in grozovitni Turki napajajo v Muri bistrre konjiče.

„Vse je prepozno," zakriči župan Strašljivec. „Braniti se ne moremo, hočemo rajši pred turškega cesarja ponižno stopiti in za življenje in odrešenje prositi.“

Že stojijo Turki pod varoško lipo in za cesarja svojega dolgo bradatega postavljajo širok šotor iz same svile (žide).

Župan pelje ves Verbovec — stare očake — mlade možake — gondrave babičke in sogorne ženske — celo ljubo dečico pred svetlega turskega cesarja. Ko da bi jih vse strela iz vedrega neba zadel, tako naenkrat se vse spusti na kolena in prosi: „Usmilite se nas, mogočni, dobrotljivi, svetlejši, kakor rumeno solnce, ljubeznjiviši kakor jeruzalemski mošt, milostivejši kakor naš patron — usmilite se nas ubogih červek — verbovskih podložnikov, kteri vse darujemo turškemu svetlemu cesarju — kobile in žrebice in vse tikvino olje, ktero smo letos in lani sprešali na Poconjekovem mlinu; — usmilite se nas svetli, nebeški turški cesar!“ — Stari Sulejman se milostivo nasmeje in zagermi: „Hajd' domú! V mojem stolnem mestu Carigradu vas poznajo kot mirne modre ljudi, kteri znajo iz buč žrebeta valiti; prizanašam vam, pa vi morate za-mé pisanega konja izrediti, kteri ima sedem trakov, kakor božji stolec, in je bister kakor blisk.“

„Bodemo, bodemo“ — vse obljubi. — Cesar turški pa osedlá svojega belega konjiča in letí kakor zmaj proti Beču.

Ko Turki odidejo, so začutili Verbovčani, da še v njihovih persih bijejo junaške serca; hitro se posvetujejo, kako da bi spravili na svetlo pisanega konjiča. „To ni mogoče!“ vse zakriči.

Na enkrat stopi mlad fant, Juri Kurajžević pred župana in reče: „Al' jaz, al' turški cesar, al' pa Verbovec!“ — „Kaj hočeš s tim reči? ga vpraša župan. Juri Korajžević odgovori: „Jaz bom hitel v Beč, tam bom po visokih zidovih splezal v mesto, saj veste, da ni

boljšega plezavca, kakor sem jaz — in da ni vrabljevega gnezda, do kterega ne bi prišel. Ko bom na zidu, bom v serce strelil turškega cesarja, in bom rešil Beč in Verbovec.“ Vsi ga pohvalijo in mati skerbljiva mu naložijo mastnih klobas v torbico, okoli pleč pa obesijo z jeruzalemsko starino napolnjen žurč, in tako je šel čez Šoprun Jurko Kurajževič v Beč, in je prvlje prišel v Beč, kakor Turki, kteri so medpotoma v Radgoni kolinili, v Cmureku pa domlatke obhajali.

Bečani so Jurka veselo sprejeli in ga skoz vrata v mesto spustili, in mu tedaj ni bilo treba plezati po gladkih zidovih.

Črez mesec dni prijaše turški cesar pred Beč. Beč pa ima železne vrata, ne pa podertih lesenih lés, kakor Verbovec; zato so Turka vun zaperli, in ko je turški cesar napad komandiral na močni Beč, ga je Verbovčan Juri Korajževič s streljo, s katero je v verbovskem jezeru že dosti žab postreljal — svetlega turškega cesarja — vstrelil v staro grozovitno sercé.

Ko so Turki vidili, da je cesar padel, so vsi pobegnili čez Budo in Pešt v globoko Turčijo, in tako je Verbovčan rešil Beč turške sile in obvaroval Verbovčane, svoje drage rojake, da niso morali turškemu cesarju valiti pisanega hazeta (cuzeka, konjiča.)

Bečki cesar je Jurku obesil zlati lanček okoli vratú, oblekel mu gosposko suknjo iz černe žameti in Verbovčanom dal oblast, da varoški lončar sme perščene piskre v Razkriž na prodaj voziti, kamor ob Remušovem sejmu pride 200 lončarjev.

Luni.

(Zložil Fr. Cegnar.)

Stopil bom na stene Kraške,
Z močno roko bom pograbil,
Nagomilil sive skale.

Vstopil bom se za gomilo,
Skale metal na višave
Tebi v rebra, bleđa luna!

Da ti pridem kje do dlake,
Da ti zlomim katero rebro,
Da te sklatim iz višave
Na zelene zemlje krilo.

Bistri um in vedra pamet
Razodela sta mi ravno

Pri bokalu vinske kaplje:
Da si kriva mnogo zlega,
Mnogo zlega, vse zvijače.

Vedno menjša svoje lica,
Svoje lica razorane;

Včeraj bila si ko reta,
Dans rožičke z neba kažeš,
Jutro starka boš merlela.

Včeraj prišla v sivo zračje,
Ko je solnce zahajalo;

Dans razlila pa si žarke,
Ko je polnoč kladvo bilo;
Jutro, vé m, da ne prikažeš
Sepred dnevem iz svoje postlje.

Solnce dela vse drugače,
Solnce, bratec ti po rojstvu:
Zjutraj izza gore vstane
In zvečer se v postljo vleže.

Ti si kriva vse zvijače,
Mnoga zlega tu na zemlji
Zarad svoje terme glave.

Vladarica vsega ženstva,
Si zmešala jim možgane,
Da nezveste so v ljubezni,
Norčevaje v serca rahle

Mečejo iz oka bakle;
Svet lovijo v hude zanjke,

Um lové na limanice,
Dans ko vita jela tanjke,
Jutro v sodu krinolinskem

Hodijo na sjajne bale;
Zgodba pravi, da imajo

V vsaki luni druge obraze.
Ta rožičke stavi možu
In mogočno nosi hlače;
Una vžema mu mošnjico
In za herbtom osle kaže. —
Ti si kriva tega zlega,

Tega zlega, te zvijače,
O ti luna, bleda luna!
Prišel bodem ti do dlake,
Ti polomil terde rebra,
Sklatil bom te iz višave
Na zelene zemlje krilo.

Mythologične drobtine.

(Po narodnih pripovedkah priobčuje Dav. Terstenjak.)

XI. Vehtra-Baba.

Že pred tremi leti mi je pisal naš čislani narodni pevec g. Vojteh Kurnik iz Teržiča, da sredpostno sredo fantalini teržiške okolice z vodó in kamnjem napolnjen sod iz kakšnega griča skotnejo v bližnji potok, da se v njem raztreši. Tej igri pravijo: „Vehtra-Babo kotalicati.“

Od one dobe sem popraševal po vseh kotih slovenskih povesti o Vehtri-Babi, in prepričal sem se, da Vehtra-Babo poznajo le od Teržiča prek kamniških planin tje do Pohorja.

Vehtra-Baba je po narodnih povestih kraljica belih žen. Da so v belih ženah megle symbolovane, bodem dokazal v posebnem članku. Rajni slovenski pisatelj Urban Jarnik so mi leta 1837 pravili, da se bele žene velijo tudi na Koroškem: želik žene. Že v „Novicah“ sem omenil, da je beseda „želik“ nemška „selig;“*) pa moj častitljivi prijatelj prof. Dr. V. Klun ni bil mojih misel, in je v svojem članku o rojenicah, ktereга je nemški spisal za „Oester. Blätter für Liter. und Kunst 1857, Nr. 47 in 48“ želik žene predstavil v nemške „Wunschweiber.“ Da beseda „želik“ nima slovenskega lica, pozná vsak; poleg tega pa še nemške „Salige Fräulein,“ ktere Turolci poznajo, močno govorijo za izposojilo teh mythičnih bitij od Nemcov. Obsirniše o turolskih „Salige Fräulein,“ ktere so enake slovenskim belim ženam, znaš brati v knjigi: Hammerle „Neue Erinnerungen aus den Bergen Tirols“ 1856, str. 8 — 22, in razlago teh „salige Fräulein“ pa v „Zeitschrift für deutsche Mythol. II.“ 345. —

Vehtra-Baba naj rajši stanuje v logih in bregovih, po letu tudi v globočinah jezerskih. Po zimi dela sneg, tako imenovano babjo kašo. Po zimi tudi rada spi v kakšni gorski duplji, in ne terpi pasjega lajanja. Tudi prede rada po zimi, in če ji po letu pastarice namečejo lanú, jim blagoslovi čredo. Pastirji pravijo, da jo večkrat o mraku vidijo hajkovati po nar viših bregovih; v rokama derži ali zlato ročko ali pa vehtro (kad). Tudi na kravički jo je vidil nek pastir domú jahati. Vehtra-Baba ima velike siske, kakor dunda. Dunda se v celski okolici veli močna plošasta in si-

*) To izpeljavo poterjuje tudi drug dopis, ki smo ga prejeli od g. M.

sasta deklusina (primeri česko dundati, lactare, goth. daddjan, säugen, starovisokonemški dutto, sisek. Dunda toraj = persiški: dâ yeh, nutrix, lactans.)

Pastirji po planinah imajo posebno igro, pri kateri kličejo:

Vehtra-Baba! deža daj! —

Lanú ti dam debel kučaj.

Kučaj = kolčaj = tolčaj, ker se glasnik *t* rad zmenjuje z glasnikom *k*, pomenjuje snopek lanú, ki ga tolčaj prvejše stolče teriljam, da ga lože sterejo.

Večkrat oblečejo kakšno pastarico z plaščem, iz sitja spletenim, ter jo z vodó polivajo, okoli nje plešejo in kričé:

Vehtra-Baba daj pšenice,

Moji kravički travice.

Ta igra opominja na serbsko Dodo-Dodolo = Dunda in na slovaško: Hoja Dunda hoja.

Vehtra-Baba je toraj enaka z Dundo-Dodo in je bila boginja deža pri starih Slovencih. Kakor Dunda izvirno pomenjuje: lactans, nutriens, doječa, tako Vehtra = conspergens, škrepeča.

Besedo „vehtra“ imamo še v slovenščini, kakor se lahko vsak prepriča iz „Ročnega Slovarja,“ v pomenu: kad, Wanne; tudi etymologija jo potrjuje. Deblo je veh, ker je drugi del besede tra suffix. Suffix tra najdeš v besedi vitra, die Windenspleusse, iz korenike vi, latinsk: vico, winden; dalje v imenu polabskoslov: mesta Retra = geršk рѣррov zavoljo svoje lege ob jezeru, dalje v imenu draka Cirnitra na retranskih podobščinah; primeri suffix: tro v srednjem spolu v besedi jutro = sansk: djautra, dalje po Wilsonu „light“ luč, iz korenike dju, splendere, suffix latinsk: tro - trum v besedi: ara - trum = oratlo - oralo. Deblo veh bi se v sanskr. glasilo: viš, in ta beseda pomenjuje: conspergere, toraj Vehtra = Vištra, humorem conspergionem faciens, Feuchtigkeits-, Nässe-, Regenschaffend. Zavoljo suffixa tra primeri še litevsk: vëtra, tempestas, iz korenike va, ve, wehen, odkod: ve - ter.

Glejte dragi domoljubi, koliko zaklada v narodnih povestih!!

XII. Ptič Bogdal.

Ko sem bil še malo otroče in sem vprašal, odkod so mamka sestrico dobili, so rekli babica: ptič Bogdal jo je iz studenca prinesel, ali pa mačka jo je iz repišča prinesla, tudi: kobila jo je iz verbače binčnola. Ko sem vprašal, kakšen da je ptič Bogdal, so mi rekli, da ima dolg vrat in visoke nogé.

V germanskih mytih tudi šterk ali rada otroke materam iz studenca ali ribnika prinaša, (glej Kuhn Norddeutsch. Sagen str. 13, 14.) ali pa mater v kost grizne „Der Storch hat gebracht ein Brüderlein, er hat gebissen die Mutter ins Bein.“ (glej Rochholz Allemann. Kinderlied. str. 127.

O ptiču Bogdalu pravijo, da varuje otroke kač, kedar v lesu zaspijo, in da se v jesen, kedar odide v juterno deželo, tam spremeni v človeka. Tudi Arabljani so mislili, da je šterk pervlje bil duhovnik, in da ga je Allah zavoljo njegovih grehov v ptiča spremenil (glej Rennie Baukunst, str. 133.) O šterku smo kot mali otroci peli:

Gera sterte hlače prela,

Šterk se skašlá *) — baba dete našla.

Iz tih povestic vidimo, da so stari Slovenci o šterku imeli enake misli, kakor Nemci; ker pa so otroke čislali kot božji dar, so dali šterku, kateri je po veri starih Nemcov in Slovincov otroke iz vode prinašal, imé Bogdal.

Glejte dragi Slovenci, da skoro nobena beseda ni brez važnosti za staroslovensko basenstvo.

Popotovanje po Bosni. **)

V.

(Polje Dragočaj. Dragočajsko berdo. Pokopališče. Ivanjsko polje. Bosniško kosilo. Bosanski običaji.)

29. dan aprila smo sklenili iti v Ivanjsko, selo tri ure od Banjeluke. Tukaj je fratar ali župnik. Spravljali smo se prav po turški, počasi kolikor se je dalo. Iz Banjeluke smo šli še le ob enajstih, mislili smo pa iti uže ob šestih. Bilo nas je vsih skupaj osem, vsi na konjih. Komaj pridemo na banjeluško poljé, se vzdigne vihar in nevihta, ter smo mogli vedriti v neki kerčmi.

Pridši na polje Dragočaj, skoz katero teče reka enacega imena, odjahamo s kónj ter poležemo trudni po zeleni travi. Prišlo je za nami nekaj popotnih Turkov in kristjanov, pa tudi ti spusté svoje konje po polju, da se travé t. j. pasó.

Po Bosni ni gostivnic kakor pri nas, zato počivajo potniki pod milim nebom. Naj bo livada ali polje čigar hoče, je vsacemu prosto, konja spustiti past, ker Bog je dal travo za vse. Če je več popotnih skupaj, je kaj prijazno tako počivati. Ali se razgovarjajo, ali krepčajo z brešnom, ali kurijo in zraven ognja spé, v vsem je nekaj prijetnega, ker potovanje po tej zemlji je sicer težavno, pa človek odvali breme, mirna mu je duša. Počivati pa je vedno boljše na širokem polju, kakor v zaraščeni planini. Bosniške gore niso nikdar mertve in glube, ampak tukaj živé, † družbi divje zverine, hajduci in enaki ljudje, kateri niso preprijazni popotnikom.

Čez pol ure smo odrinili proti dragočajskemu berdu. S tega berda se vidi do travniških gorá, nad katerimi Vlašič svojo, vedno s sne-

*) Ščavničarji perfekt act. imajo na a n. p. hoda namestu hodu = hodil, spozna namesto spoznau = spoznal, vida namesto vidû = vidil,

**) I, II, III in IV, glej v II. zv. Glasn.

gom in ledom pokrito glavo vzdiguje. Kmalo smo prišli do neke so-teske. Vidijo se tukaj kamni, od človeških rok nataktnjeni po tleh. Vprašali smo, kaj da to pomeni v sredi gojzda, in zvedili smo, da je to vlaško (kerstjansko) pokopališče. Tu ni duha ne sluha od križa, ne ograde, še grobov ni. Živina in ljudje hodijo tukaj vsaki dan, in tužni rojaki naši ne smejo nobenega znamenja staviti pokojnikom razun kamna, ki ga pri poti poberó. Po gostem germovju smo prišli do bistrega studenca, in napili smo se dobre, hladne vode in v četert uri smo bili na Ivanskem polju, kjer je samoten han (kerčma).

Ko smo prišli trudni in gladni do župnikove hiše, moramo zve-diti, da ni gsp. župnika domá. Šel je nekam izpovedovat in vzel seboj ključe. Med tim nas je njegov pomočnik prav prijazno sprejel. Iz njegovega stanovanja je kaj lepo gledati po širocem ivanjskem polju in na daljne horvaške in bosniške planine. Minula še ni ura, ko pride župnik Fra Anton Vlatić domu. Bilo je zdaj vse v redu, in mi prav zadovoljni. Ogleдали smo njegovo lepo stanovanje in leseno kapelo, po-svečeno materi božji. Samo en oltar je, in slike vse malane na papir.

Prenočivši v Ivanjskej na evropejskih posteljah, kakoršnih ni v Bosni razun pri duhovnih, smo hotli zjutraj zgodaj verniti se v Ban-joluko, ali prideržal nas je župnik do kosila ter nas prav po bosniški pogostil. Kosilo je bilo pripravljeno iz pirjadi t. j. nekaka juha od pečenega praščka, — iz kajgane t. j. kubanih jajc v mleku in maslu, iz priznaca t. j. potica narejena iz sira, rone in jajc in slednjič smo imeli celega pečenega janca s solato. Pri jedi smo bili kaj dobre volje, in župnik nam je pripovedoval razne reči o bosanskih običajih. Zapom-nil sem sledeče :

Na delapust sv. Jurja in na sv. Jurja dan narejajo otroci in pa-stirji trobente ali piščalke iz kože drevesne ter piskajo po vseh hribih in berdih, odgovarjaje eden drugemu. Pravijo, da zato to delajo, da bi odgnali copernice, da bi ne škodovala živini in ljudem. Spominja me ta običaj tega, kar sem v Rimu vidil. Pred svetimi tremi kralji tisti dan se zbirajo otroci v Rimu na tergu sv. Eustahija, kjer se tisti večer same otročje igrače prodajajo. Vsi otroci, pa med njimi tudi odrasčeni, piskajo po tej piaci iz vsega glasa. Zbere se jih časih cela čeda ter spremljajo ljudi po samem, posebno radi policaje; jim na ušesa piskajo in ne sme jim noben braniti, ker tak je običaj. Pravili so mi, da je ostalo to še iz paganskih časov; zakaj pa da trobijo, mi ni vedil no-ben glasú. Mogoče da so stari Rimljani preganjali s tacimi piščali svoje copernice.

Na delapust sv. Janeza kerstnika narejajo ogenj po berdih kakor na horvaškem, pa čeznj skačejo in okolj njega plešejo. Ta ogenj zovejo svitnjak in ne kres kakor pri nas. Po nekterih krajih v Bosni na-rejajo tak ogenj tudi veliki petek, in plamen tepejo v spomin razboj-nika Baraba.

Na dan glavoseka (Janeza Krst.) kopljejo pred solncom živino in

sebe, da se obvarjejo ali operó vsakojakih bolezni. To delajo kristjani in Turci slovenskega plemena. Ohranilo se je tudi v Bosni prerokovanje iz pleč pečenega janca. Prerokovali so nam večkrat kaj. Vile so v Bósní povsod pri hišah, kakor pri nas. Zlatih razpletelih las so, gologlave, v belih oblačilih brez pasú. Tiste, ktere so z vragom v zavezi, imajo kozje nogé. Čaratarica in vračara more biti vsaka žena, veštica je pa še čez nje. Una se more pokazati kakor žena s telesom, ta pa tudi kakor duh brez telesa. Veštice in Vile bivajo po gojzdih in gorah in kradejo ženske otroke, plešejo okoli njega in naredé tako veštico ali Vilo i. t. d.

Vernili smo se po jedilu v Banjoluko. Po poti je pevalo naše društvo znane naše pesmi, da je odmevalo na vse strani. Kristjani, ki so nas srečavali, so se čudili pesmam, Turci se niso menili zanje, mi pa zanje tudi ne. —

Bela nedelja.

(Narodna isterska; zapisal J. Volčič.)

Nedelja sprebelica, sprebeli cvitu moj! nis' od kervi, nis' od mesá, leg' s prečista duha sveta! — Zela je mučicu i solice, i šla je na goru visoku, crikvicu zidati; stanjanon zazidala, svečicami pokrivala; nutre je oltar svetoga Duha, na njin sv. Ivan mašu pejaše, in obazre se na desno ramence, i ogleda mater Mariju na zlatoj kantridi sedeći, i na krilè sinka noseći, i gorke suze roneći (točeći) i ju pita sv. Ivan: ča vam je, majko Mario! da gorke suze točíte? Ja ih moran točiti za one tri dušice, ke su nisko va peklè, nikdar z njega neshode, i lica božja ne vide, ni lipe rože Marije. Perva dušica je ulje prodavala, krivu meru davala, duplu plaću zémala; nikad z njega neshodi, ni lica božja ne vidi, ni lipe rože Marije. Druga duša je mleko prodavala, krivu meru davala, duplu plaću zemala, nigdar z njega neshodi, ni lica božja ne vidi, ni lipe rože Marije. Treta duša je vino prodavala, krivu meru davala, duplu plaću zemala, nigdar z njega neshodi, ni lica božja ne vidi, ni lipe rože Marije. — Sprede nedela žičicu i si oplete mrežicu i polovi 'se večše i kudlaki i delnici i studdelnici. — Ki bi tu molitvu zmolil trikrat v sobotu jutro, trikrat v nedelju jutro; ja bin njega učovala od noža obodenja, i od noža posečenja, i od ognja goruča, i od strela letuča, i od pekla živuča, i od peklenskih muk, i od hudobenskih ust, i od 'sakega neprijateljskega duha; bom ga klala i preklala, kode biva Bog i Marija, ki nan budi sada i vazda naša dobra kompanija. Amen.

Glasnik literarni.

Pregled slovanskih časnikov. Današnji pregled slovanskih časnikov začnemo s „Pražskimi Novinami,“ ki so za nas posebno zanimive po svojem nepolitičnem delu. Njih „feuilleton“ je bogata zbirka literarnih,

znanstvenih in drugih narodskih naznanil iz vseh krajev slovanskega sveta. Razun mnogo drugih manjših sestavkov so doslej (l. 1 — 46) razglasile lepo povest iz življenja Huculov pod naslovom „Seměnko“ (Cena 14 gld. 70 kr.). — Obilo lepoznankega in podučnega berila prinašajo „O b r a z y ž i v o t a ,“ 10 zvezkov na leto. Lepšajo jih mnoge ilustracije. Imenitniši sestavki razun več pesem in povesti v prvih dveh zvezkih so: „Z Temešvaru do Mehadie“ cestopisen odlomek iz l. 1851, „Procházky přírodovědecké (Lev mravenčí in kukačka),“ „Birjuk,“ „České národní tance,“ „Literarní obrazy,“ „Navštěva v Bělehradu srbském“ itd. (Cena 6 gld. — „Poutník od Otavy,“ ki izhaja v Piseku, prinaša razne pesme, povesti, pa tudi podučne sestavke. Lepše reči v l. 1—8 so: zgodovinska povest „Adam Loubsky z Lub,“ Epické básnictví duchovní v době předhusitské: Hrad Křikava a jeho okolí itd. (Cena 4 gld. 40 kr.) Za poduk priprostega ljudstva se trudi izverstni „Posel z Prahy“ in „Hospodarské noviny,“ za lepo izrejo mladine, za povzdigo domačega šolstva in za razširjanje keršanskega duha pa skerbé mnogi izverstni šolski in cerkveni listi, ki izhajajo po raznih okrajnah českega rodú. Lepó napreduje pri bratih Čehih omika in izobraženost, kakor pri nobenem drugem narodu slovanskem v široki Avstrii.

* „Družtvo sv. Mohora“ je dalo v natis obširno knjigo pod naslovom „Resnice sv. vere v premišljevanje,“ ki se bo gotovo prikupila vsi častiti duhovščini slovenski. Spisal jo je poleg slovečega Humberta g. P. Cizej, kaplan v Braslovčah na Štajerskem.

* V Zagrebu je prišel na svitlo v 3. na novo predelanem iztisu prvi del „Slovnice hervatske,“ ki obsega na 152 straneh „riečoslovje“ horvaškega narečja. Popolnoma nov je nauk o naglasu in o zlaganju besedi. Spisal je knjigo gimn. učitelj A. Mažuranić.

* Kakor poterjuje tudi današnji dopis iz Reke, je z novim letom prenehal izhajati „Neven,“ edini leposlovni list v horvaško-slovenskem jeziku. Da pa horvaški narod popolnoma ne ostane brez književne hrane, se je namenil dosedanji vrednik, g. V. Pacel, na svitlo dajati drugo periodično delo lepoznanško pod naslovom „Jadranske vile,“ katero bo za tekoče leto v 6 zvezkih prihajalo na svitlo in prinašalo zbirko in izbor zabavnih, poučnih in znanstvenih sestavkov. Naročnina je 5 gld. 25 kr.; po knjižnicah se bo prodajal vsak zvezek po 1 gld.

Glasnik iz domačih in tujih krajev.

Iz Reke. 5. februarja. J. Bilc. — Znano mi je, preljubi Slovenci, da radi prebirate dopise iz raznih krajev naše domovine. Pišem vam toraj nekoliko verstic iz hrovaškega primorja, vsaj so tudi Hrovati naši bratje, vsaj nas je vse ena mati rodila. Povedati vam hočem, da je naš edini lepoznanški list „Neven“ prestal izhajati. Gotovo vsem Slovencem žalostna novica. Kdo je tega kriv? List ni bil predrag, donášal je mnogo lepih in koristnih sestavkov v čistem jeziku. Da je včasih

prepozno izhajal, ni bilo krivo vredništvo, ampak le tiskarnica. Da smo ga zgubili, smo krivi sami; naša nesloga ga je ustavila. Le majhen je bilo število naročnikov, pa še ti mu niso vsi naročnine poslali. Jezili so se nekteri, da v drugem padežu zagrebškega *h* ne piše, drugim ni bilo po godu, da tihi *e* izpušča itd. Bratje, če bomo vedno v jajcu dlake iskali, nikar ne bomo napredovali, le rakovo pot bomo šli. Sezimo si raji prijazno v roké in podpirajmo se uzajemno! —

Prave zime letos še imeli nismo, le zdaj pihajo merzli vetrovi in verh gore Učke je Svečnica obelila. Ako bo vedno tako lepo vreme, bo kmalu cvetelo mandeljnovno drevó. Z Bogóm!

* Premilostljivi knezoškof ljubljanski tudi v svoji poslednji oporoki niso pozabili slovenščine. „Novice“ so naznanile, „da so blagi gospod premilostljivo ukazali, da iz dnarja njih zapuščine se mora popolnoma dokončati nemško-slovenski in slovensko-nemški del slovnika in pa sv. pismo,“ ker z unim želijo, „rojake svoje razveseliti, ki tako željno brepenijo po slovniku,“ s tem pa tudi rojakom svojim v čednišem slovenskem jeziku, „ki se je v poslednjih časih tako lepó omikal,“ sv. pismo v roke podati.“

* Franciskanski gimnazij v Senju je sedaj, kakor piše Zagr. kat. list, edino učilišče jugoslovensko, v katerem se predavajo vsi učni predmeti v narodnem (horvaškem) jeziku. Ves nauk prav lepó napreduje in obeta obilnega sadú. — Da se vadijo v domačem jeziku, bodo igrali učenci o pustnih praznikih dva domača igrokaza, namreč „Ajduke“ in „Graničare“; eden profesor pripravlja v ta namen novo igro pod imenom „Serdari,“ neki drugi pa igro „Šerežani,“ — Sklenili so gg. učitelji izdati v prihodnje vsakega leta eno knjižico, ki bo obsegala vse narodno blagó, kot narodne pesmi, pripovedke, zastavice, prislovice itd., kar so ga nabrali ob šolskih praznikih učitelji in učenci po raznih krajih naše domovine.

Oglasu, iz kterega smo posneli pričujoče novice, pristavlja g. I. K. S.: „Uvjereni smo, da će svaki rado čitati ove viesti, i u skrovištu srca svoga blagoslivljati one ljude, kojim imamo zahvaliti postanak i napredovanje toli koristnoga zavoda, kao što je sinjski narodni gimnazij; jer u ovo prosvitljeno doba devetnaestoga veka netreba nikomu dokazivati, da se nijedan narod temeljito i svestrano izobraziti nemože, nego jedino sredstvom svoga narodnoga jezika.“

* Iz dopisa v „Srbskem Dnevniku,“ v kterem se govori o slovenskih poslušavcih vseučilišča Graškega, smo zvedili vsaj to veselo novico, da se že natiskuje prvi zvezek slovenskih igrokazov, ki jih bo na svitlo dajalo društvo mladih rodoljubov v Gradcu.

* „Světózor,“ ki je povedal že marsikaj o českem domu v Rimu, je razglasil pred nedavnim staro listino, ktera spričuje, da se je česki dom nekđaj imenoval tudi dom ali hospital Rozmberski (hospitale de Rosmberk).

* Po nasvetu ruskega pionerskega kapitana P. Romanova bo napra-

vilo amursko društvo podmorsk daljnopisnik od vztoka Amurovega k otokom Kurilskim in k Kamčatki in odtod črez otoke Behringove in Medene k otokom Aleutskim in od Sitke do suhe zemlje Ameriške, posebno do naselbin angleških. Upati je, da se bo po tej poti gotoveje dal zvezati novi svet s starim, kakor po atlantiškem telegrafu.

* Mnogo hrupa neki dela v Vratislavi vesela igra iz življenja jugoslavskega pod imenom „Schöne Golubica.“

Besednik.

Narodne vraže. (Nabral v Varaždinu M. Kračmanov). — Tudi v vražah leže ostanki bajeslovja; zato so tudi nabiranja vredne: Nate jih nekoliko:

Ako sova na kojem krovu peva, to znači, da bu v oni hiži na skoro negdo vumrl.

Ako koj kipec s stene padne, to znači, da bu ali v istoj hiži, ali pak od roda negdo vumrl.

Ako jedna kokoš počne kokodakati kakti pevec, to znači, da bu v oni hiši gazdarica vumrla.

Ako nož s hrbtom na stolu leži, to znači, da se bu kakva nesreča dogodila.

Ako v jednoj hiži dve vure jednako vure vudaraju, to znači, da bu ali v istoj hiži ali v susedstvu ogenj izišel.

Ako na mlado leto baba prva v hižu dojde, to znači, da v onoj hiži budu se celo leto nesreče dogadjale.

Ako koja švelja za jedno dete prve hlačice šiva, mora ih prez prestanka šiti i mučati, dok ih ne zešije, i ne sme se s stolice meknuti, drugač bilo bi dete celo leto nesrečno.

Ako gdo kaj najde i gore triput ne plune, bu se nesreča dogodila.

Ako človek gnjezdo od krova k drugomu nese, nesreča bu se v hiži dogodila.

Ako stranski preko križnoga puta ide, te se ne križi, zabludil bu.

Ako gdo na sebi haljinu šiva, on bude poludil.

Ako se konj na zemlji valja i ako človek prek mesta ide i gore ne pluva, obolesti človek.

Ako se čavel v zid vbija i ako se prst predi vnuter metne, porušil bu se zid.

Ako se pod krovom od gosenic govori, bode jih v ovom letu mnogo.

Ako človek predi, neg se stane, kroz oblok gleda, pozabi, kaj je sanjal.

Ako nož s stola na pod padne pa se zapiči, to znači, da bu negdo stranski došel.

Ako bi gdo iz ponjve jel, saki dan bu srditeši.

Ako bi gdo iz lončeka pil, bude postal jako lepi.

Ako gdo sam na sebe plune, negdo bu ga z vinom napojil.

Gda se ogenj kara, to znači, da mora biti kuharica ali sokač jako srditi.

Ako kuharica juhu presoli, to znači, da je jako zaljubljena.

Ako se človek sedem danov pred Imbrijom posti, videl bu sedmi dan
vu noči, kakvo bude njegvo življenje.

Ako bi gdo na badnjak o polnoči, gda se sv. meša služi, pod podiga-
njem tripud cerkev na okolo obletel, vidil bi na vratih cerkvenih
numere napisane; one naj vu lutrijo postavi i dobil bu.

Na badnjak vu polnoči 'se četrinogate živine divaniju i znađu, kaj bude
se v buduče dogodilo. —

Narodni pregovori. (Nabral v notranjski Bistrici J. Bile.)

On je tega potreben, kakor pes palice. (Ni potreben.) — Za to
mara, ko pes za palico. (Ne mara.) — Govori resnico, ne boj se
vraga. — Kozo deržati, da jo drugi molzejo. — Kdor je jači, tlači. —
Bežite miši, ker so mačke v hiši. (Posli bojte se gospodarja.) — Imaš
jezik, ko krava rep. (Si jezičen.) — Si dober, ko česen brez kruha. —
Saj ti ni na sercu zrastlo. (Pravijo skopcu, ki drago svoje blago pro-
daja.) — V jajcu dlake iskati. (Ein Haarspalter sein.) — Klal je žlico
na policu. (Reška. Umerl je.) — Tolsti svinji herbet mazati. (Bogatina
bogatiti.) — Kdor se ne boji ljudi, se tudi ne Boga. — Hlače se po
životu merijo. (Man richtet sich nach den Umständen.) — Sila kola
lomi, potreba jih nareja. — Kdor je hiter pri jelu (jedi), je tudi pri delu. —
Kërpa grad derži. — Boga s kruham po glavi tepe. (Nehvaležnež.) —
Se bliska od Kopra, bo suknja mokra. (Bo dež.) — Gorje hiši, v ktero
ljudje nočejo. — Kjer ni tožnika ni sodnika. — Žena derži hiši tri ogle,
mož le enega. — Nič ne rec'mo, nič ne bo. (Tako pravijo ljudje
v bistriški okolici, kader šalijo eden z drugim.) — Slišal sem kmeta
kmetu djati: Tvoja žena je mišje sorte, moja pa kokošje. Gorje mi!
Lepa podoba pridne, skerbne gospodinje in pa raztrešljive zapravljivke.

Kratkočasnica. △ Neki učitelj je dal pri velikem izpraševanju deklici
na pamet izračuniti ravno tisti račun, ki so ga imele učenke že večkrat
pred izpraševanjem. Vendar se je delal naš gospod učitelj tako, kakor
da si ga je vmislil pri ti priči. „No, ker si dekle, zato nekaj gospodinj-
skega: mati bi te poslali na terg kupovat: kupila bi 4 funte soli po 6 kr.,
2 vagana pšenice po 2 fl., — 24 jajec po 2 za en kr. (še več drugih reči
s ceno vred je naštel prav možki). Koliko boš morala plačati za vse skup?“
Toliko da je izgovoril zadnjo besedo, berš pomoli neka druga deklica roko
in zavpije: „Gospod učitelj! s al o ste pozabili.“ — Lahko si mislite, kako je
silil smeh vse gospode poslušavce, ki so spoznali po tem mahom, kako in kaj;
lahko si mislite, v koliko stisko je pripravila gospoda učitelja prepostrężna
deklica, ki je mislila, Bog vé, kako se mu s tem prikupi. — Naj bo ta res-
nična kratkočasnica strašilo vsem takim učiteljem, ki so na sramoto temu
častitljivemu stanu. Vendar moram povedati, da je že kakih 20 let od
tega, kar se je to zgodilo.

Uganjka zastavice v 1. l: (6713) cape, piš, penca, cipa, cena, cep,
pena, pšica, pšenica.